

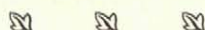
Zou het mogelijk zijn, dat we ons ook in ander opzicht op een keerpunt bevinden, in dien zin, dat de thans heerschende crisis is op te vatten als een conflict tusschen onze van de natuur vervreemde beschaving en de natuur? Eenige jaren geleden schreef mr. J. Bierens de Haan: „Wij meenden, in onze naturalistische beschaving, dat de kunst van medici en hygiënisten, dat het vernuft van chemici en technici, het leven en de bestaansmogelijkheid (van de menschheid n.l.) maar steeds konden vermenigvuldigen, dat we de natuur overwinnen en te onzen nutte gebruiken konden (und wie wir 's dann so herrlich weit gebracht!). En dat tenslotte de almachtige overheid op dit werk de kroon kon zetten, door aan allen een goed bestaan te waarborgen. Maar deze mogelijkheid is toch maar zeer betrekkelijk, en wanneer zij overschreden wordt, wanneer beschaving en natuur met elkaar in conflict komen, dan heerscht onbeperkt de natuur, omdat onze beschaving toch niet veel meer was dan een verfijning der natuur, een streven die natuur ten behoeve van ons bestaan aan te wenden, waardoor dit slechts nog meer afhankelijk werd van de natuur”.

Zou het kunnen zijn, dat dit conflict, door mr. B. de H., toen hij schreef, nog profetisch bedoeld, zich thans reeds voordoet? Zal de natuur haar rechten gaan hernemen en gaat de menschheid nu de vruchten plukken van haar ongelimiteerde roofofbouw-economie? Of zal het nog slechts een waarschuwing zijn? Laten wij het hopen en tevens leeren wat voorzichtiger om te gaan met de doode, maar vooral met de levende reserves, ondanks al onze slachtingen, nog op aarde aanwezig.

Meppel.

J. H. DE BOER.

P.S. Een voorbeeld, hoe in verschillende kringen het besef boven komt, dat men met uitroeien en verdelgen van wat men schadelijk gedierte pleegt te noemen, maar niet ongebreideld mag voortgaan, kwam mij dezer dagen ter oore. Een kooiker, die op zijn eendenkooi een aalscholverkolonie gehuisvest had, heeft deze voor eenige jaren door schieten en uitstooten van nesten trachten te verdrijven. Een ware slachtpartij moet dat geweest zijn. Eerstens zijn door dat lawaai heel wat eenden verdreven, maar bovendien heerscht sindsdien in die kooi de vogelcholera. De kooiker ziet hierin een straf des Hemels voor zijn optreden tegen de schollevaars. Ik zal niet in beoordeeling treden van deze opvatting, maar vermeld de geschiedenis alleen, om aan te toonen, hoe hier en daar onder verschillende vormen begint te spreken het geweten der menschheid, die zich bewust begint te worden, dat ze haar taak als „heer der schepping” tot nu toe meer heeft opgevat als onmeedoogend heerscher dan als beheerder van het toevertrouwde kostbare pand.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Adreswijziging. Het adres van den red. J. HEIMANS is van 1 Maart 1933 af: Michel Angelostraat 41, Amsterdam Zuid.

Pestvogels. Op verschillende plaatsen zijn dezen herfst weer pestvogels signaleerd. In het laatst van October en in de eerste dagen van November waren er hier in Aerdenhout en omstreken verscheidene die zich te goed deden aan de rozenbottels en aan de vruchten van de Cotonaster en meidoorn. Ik zag ze op tal van plaatsen gedurende meerdere dagen, meeren-deels enkele exemplaren maar ook wel drie of twee bij elkaar. Ze waren vrij schuw en het was niet wel doenlijk ze tot op korten afstand te naderen. In dezen tijd werden er ook op Texel gezien en toen ik midden November op Terschelling en Vlieland vertoefde, was men er nog vol over de verschijning van deze kleurige, bonte vogels. In tal van tuintjes bij de huizen hadden ze eenige dagen achtereen verblijf gehouden, vooral in West-Terschelling werden er veel gezien. Ze waren gekomen na een paar dagen met een schralen, oostelijken wind: plotseling ble-